

Smernice za izbor evropskih prestolnic socialne ekonomije in njihov družbeni učinek

Miro Mihec

Združenje Socialna ekonomija Slovenije

Gorkega ulica 34, 2000 Maribor

miro.mihec@socialnaekonomija.si; www.socialnaekonomija.si

Povzetek

Socialna ekonomija je del aktivnosti za razvoj družbene odgovornosti v smeri k družbeno odgovorni družbi (Mulej idr., 2019). Slovenija je v letu 2018 predsedovala Nadzornemu odboru Luksemburške deklaracije skupine evropskih držav na področju socialne ekonomije. Posledično je Maribor postal evropska prestolnica socialne ekonomije 2018. Združenje Socialna ekonomija Slovenije kot krovna organizacija podjetij socialne ekonomije v Sloveniji je v okviru prestolnice organiziralo ali aktivno sodelovalo pri več kot 30 domačih in tujih dogodkih. Na podlagi analize dosedanjih prestolnic ter slovenskih izkušenj smo oblikovali smernice za izbor naslednjih evropskih prestolnic socialne ekonomije. Lahko jih poimenujemo »merila«, vendar je bolj primeren izraz »smernice«. Ugotovili smo namreč, da za različna kulturna, socialna in gospodarska okolja ne morejo veljati enotna merila absolutno, temveč morda le relativno. Dodatno imajo različne države in regije znotraj teh držav različne potrebe in interese. Največji izziv pri oblikovanju teh smernic predstavlja različna predstava o tem, kaj socialna ekonomija v določeni državi pomeni in posledično, katere vrste organizacij zajema sektor socialne ekonomije. Pozitivni vplivi na ljudi in okolje so lahko pomembni kriteriji. Družbeni učinek je tisti, ki lahko precej poenoti predstavo o tem, ali in zakaj potrebujemo evropske prestolnice socialne ekonomije ter ali je njihov vpliv dovolj učinkovit tako pri oblikovanju evropskih politik, za poslovanje organizacij in podjetij v sektorju socialne ekonomije kakor tudi za življenje običajnih ljudi.

Ključne besede: »evropska prestolnica socialne ekonomije«, »družbeni učinek«, »Združenje Socialna ekonomija Slovenije«

Guidelines for the selection of the European Capitals of Social Economy and their social impact

Abstract

Social economy is a part of activities for the development of social responsibility toward a socially responsible society (Mulej et al, 2019). In 2018, Slovenia presided over the Supervisory Committee of the Luxembourg Declaration of the Group of European States in the field of social economy. As a result, Maribor became the European Capital of Social Economy for the year 2018. The Association Social Economy of Slovenia as the umbrella organization of the social economy in Slovenia organized or actively participated in more than 30 domestic and foreign events within the project. Based on an analysis of the previous capitals and Slovenian experience, we have developed guidelines for the selection of the following European Capitals of Social Economy. We can call them "criteria", but the term "guidelines" is more appropriate. We found that for different cultural, social and economic

environments, uniform criteria cannot be applied absolutely, but the only relatively. In addition, different countries and regions have different needs and interests. The greatest challenge in shaping these guidelines is a different notion of what the social economy in a given country means and, consequently, what types of organizations are covered by the social economy sector. Positive impacts on people and the environment can be important criteria. The social impact can quite well unify the ideas of whether and why we need the European Capitals of Social Economy and detect whether their influence is effective enough in the formulation of European policies, for the operation of organizations and businesses in the social economy sector as well as for the lives of ordinary people.

Keywords: European capital of social economy, social effect, Association "Social Economy of Slovenia"

1 Uvod in izhodišča

Vrednote socialne ekonomije so participativno upravljanje, vlaganje dobičkov nazaj v družbo, etično, družbeno-odgovorno ter trajnostno poslovanje, vključevanje ranljivih in težje zaposljivih skupin z namenom prispevati k inovativni, pametni, trajnostni in vključujoči rasti ter ustvarjanju kakovostnih zaposlitev. Ob tem daje prednost ljudem pred kapitalom. Socialna ekonomija je ena od osrednjih multidisciplinarnih tem v Evropi, saj nagovarja večino ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov skozi gospodarstvo, socialo, filozofijo, varstvo človekovih pravic in varovanje okolja. Torej prispeva k razvoju družbeno odgovorne družbe (Mulej dr., 2019). Ena izmed pomembnih aktivnosti promocije ciljev socialne ekonomije so deklaracije in **izbor evropskih prestolnic socialne ekonomije**.

Izzivi - Projekt Maribor, Evropska prestolnica socialne ekonomije 2018 je bil izveden **prostovoljsko**, brez finančnih sredstev Evropske unije, države Slovenije ali občine Maribor za ekipo odgovornega organizacijskega odbora. Izvedli so ga najbolj aktivni člani **nevladne organizacije Združenja Socialna ekonomija Slovenije**, predvsem upravni odbor in podružnica Podravje. Na nacionalni in občinski ravni so bile aktivnosti **podprte na deklarativni ravni** ter **pri organizaciji mednarodnih konferenc in drugih dogodkov**. **Izziv je tudi merjenje družbenega učinka prestolnic, saj enotno standardizirano merjenje še ne obstaja** (Rawhouser, Cummings, Newbert, 2017).

Raziskovalno področje in namen članka - Izkušnja iz naše prestolnice je bila povod za naš članek, saj nas je zanimalo, kako so priprave, izbor, predsedovanje in izvedba aktivnosti prestolnic potekali v drugih državah.

Cilji in namen članka - S smernicami za izbor evropskih prestolnic želimo bodočim kandidatkam prikazati izzive iz naše izkušnje in izzive iz ugotovitev raziskave drugih prestolnic, da se bodo lahko na izzive pripravile ali ovire eliminirale že pred kandidaturo. Osnovni cilj smernic je pripraviti kandidatke za evropsko prestolnico socialne ekonomije na učinkovito izvedbo aktivnosti, končni cilj pa seveda je doseganje opaznega in zadostnega družbenega učinka.

Hipoteza ter raziskovalna vprašanja - Naša hipoteza je: Z dolgoročnim načrtovanjem in s pomočjo predlaganih smernic je mogoče povečati učinkovitost evropskih prestolnic socialne ekonomije pri doseganju njihovega družbenega učinka v lokalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju.

Raziskovalno vprašanje se glasi: "S katerimi aktivnostmi je mogoče povečati učinkovitost evropskih prestolnic socialne ekonomije?"

Pregled literature - Z raziskovanjem teme "Evropska prestolnica socialne ekonomije" smo ugotovili, da literatura na to temo (iskana v naveznih) ne obstaja v znanstvenih virih niti sicer v angleškem jeziku, temveč praktična v jeziku predsedujoče države. Večina podatkov je objavljenih na spletu v obliki novic ali napovedi, v primeru Maribora tudi v obliki poročil o izvedenih aktivnostih. Velika večina objav se nanaša na Maribor, nekaj na Madrid in Strasbourg. Tudi zato se nam je zdelo potrebno naslovno tematiko teoretično obdelati. V članek smo vključili zadetke za ključne besedne zveze "European Capital of Social Economy", "evropska prestolnica socialne ekonomije" (www.socialnaekonomija.si, 2018), "Capital Europea de la Economía Social" (<http://www.abogadosdecooperativas.com>, 2017) ter "Capitale européenne de l'économie sociale" (www.eurooptimist.eu, 2019), ostale ključne besede s področja socialne ekonomije pa smo izključili.

Uporabljena metodologija - Uporabili smo aplikativno in razvojno metodo, saj lahko ugotovitve v članku uporabimo v praksi. Uporabili smo predvsem induktivno metodo, saj smo iz praktičnih primerov iz Maribora (<http://socialnaekonomija.si>) pripravili smernice, in sicer z vidika njihovega družbenega učinka. Ker pa družbeni učinek v Evropski uniji še ni standardiziran niti v smislu enotne definicije niti enotnega sistema merjenja, ga v tem delu uporabljamo kot rdečo nit, kot fokus, ki ga imamo pred očmi, ko predlagamo smernice za izbor prestolnic. **V tej fazi razvoja evropskih prestolnic socialne ekonomije smernice v tem članku hkrati pomenijo predlog aktivnosti za njihovo učinkovito izvedbo. To je bistveno, saj prav s predlogi za postopke priprav, organiziranosti, kadrovanja in komunikacije države kandidatke pokažejo stopnjo razumevanja socialne ekonomije, sposobnost sodelovanja ter zrelosti, vse za učinkovitejši razvoj sektorja socialne ekonomije v lokalnem, regionalnem, nacionalnem in skozi svoje vplive tudi mednarodnem okolju.**

Družbeni učinek - Družbeni učinki so vrednote, ki jih pogosto ne moremo finančno opredeliti, kot so: vključenost običajno izključenih in nova delovna mesta (Cojocar, Sfetcu, 2013), svoboda, socializacija, sreča, občutek upoštevanosti, predvsem pa zdravje, ki je v bistvu posledica in kombinacija navedenega. **Meritev družbenega učinka je nujno potrebna ne samo za merjenje učinkovitosti evropskih prestolnic socialne ekonomije, temveč vseh aktivnosti vseh organizacij, podjetij in javne uprave, ter njihovo primerjavo in vrednotenje.** IRDO model merjenja družbenih učinkov omogoča, da lahko socialna podjetja ovrednotijo rezultate svojega dela in jih učinkovito predstavijo tudi drugim (Mulej, Kojc, Hrast, 2014).

2 Madrid, evropska prestolnica socialne ekonomije za leto 2017

Madrid je leta 2017 po številnih aktivnostih na področju socialne ekonomije in zaradi bogate zgodovine zadružništva v Španiji postal prva evropska prestolnica socialne ekonomije. Zaradi omejenega prostora tukaj naj omenimo na tem mestu nekaj mejnikov. Madridska deklaracija je 23. maja 2017 pozicionirala socialno ekonomijo kot »poslovni model za prihodnost Evropske unije«. (www.revesnetwork.eu, 2017). Deklaracijo je podpisano 11 držav na dogodku, ki so ga organizirali Cepes, Social Economy Europe in španska vlada ob prisotnosti 400 udeležencev. Deklaracija je podpora dosedanjim deklaracijam na področju socialne ekonomije, med katerimi je mejnik gotovo Luksemburška deklaracija iz leta 2015, ki je tudi

postavila temelje za izbor evropske prestolnice socialne ekonomije, kot se je izkazalo kasneje (vendar zgolj na deklarativni ravni), z dogovorom o skupni promociji socialne ekonomije med Luksemburgom, Francijo, Italijo, Slovaško, Slovenijo in Španijo. Pomen, promocijo in pozicioniranje socialne ekonomije v Evropi so nadaljevale Bratislavská deklaracija leta 2016 in Ljubljanska deklaracija 2017, ko so se pridružile nove države EU.

Poročil v zvezi z izvedenimi aktivnostmi prestolnice na internetu nismo uspeli najti. Manjka torej komunikacija z javnostmi in poročanje o rezultatih, da bi se lahko merili rezultati oziroma družbeni učinki prestolnice.

3 Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije 2018

16.11.2017 je v Goeteborgu zasedal nadzorni odbor Luksemburške deklaracije, ki je na predlog Španije izvolil Tadeja Slapnika za novega predsednika nadzornega odbora. S tem je Republika Slovenija prevzela predsedovanje in vodenje nadzornega odbora povezave 14 držav Evropske unije na področju socialne ekonomije za leto 2018. Evropska prestolnica socialne ekonomije je na predlog slovenskega državnega sekretarja Tadeja Slapnika in Nene Dokuzov iz Združenja za socialno ekonomijo Slovenije postalo mesto Maribor, ker se je tam v zadnjem obdobju socialna ekonomija v primerjavi z drugimi slovenskimi mesti najbolj razvila (www.socialnaekonomija.si, 2018). Zaradi premalo načrtovanja, podpore ali komunikacije se Slovenija in občina Maribor nista odzvali s pripravljenim proračunom za kritje stroškov izvedbe prestolnice niti z nacionalno kampanjo. Zato smo predsedovanje in prestolnico izvedli v okviru združenja Socialna ekonomija Slovenije, tehničnega sekretariata in operativno v okviru koordinacijskega odbora volontersko, v okviru časovnih, kadrovskih in finančnih zmožnosti. Poudariti pa je potrebno podporo države in občine Maribor za prevzemanja nekaterih stroškov, ki so nastajali pri izvedbi dogodkov (prostor za konference, sejme...). (avtorjeva izkušnja)

Aktivnosti in rezultati

Kot prostovoljci smo dali poudarek na povezovanju med socialnimi podjetji, izobraževanju o socialnem podjetništvu in promociji socialnega podjetništva. Aktivnosti: mapiranje aktivnih socialnih podjetij v Podravju, organizacija 3 mednarodnih konferenc in udeležba na 10-ih v tujini, organizacija 30 dogodkov po Sloveniji (izobraževanja, delavnice, sejmi, stojnice). Rezultati: v aktivnosti smo vključili več kot 350 podjetij in 450 posameznikov (www.socialnaekonomija.si 2018, 2019). V tem času smo tudi ustanovili zadrugo Odgovorni ustvarjalci (www.create-responsible.eu). Rezultat je tudi povečano število članov Združenja Socialna ekonomija Slovenije skozi kampanjo Kupujem odgovorno. Rezultati so se pokazali tudi v mesecu maju 2019 z odpiranjem zero waste trgovin brez plastične embalaže (www.socialnaekonomija.si, 2019).

Primer rezultata: družbeni učinek za Dnevni center aktivnosti za starejše TOTI DCA, so.p. (avtorjeva izkušnja in Holc, M., 2019)

Socialno podjetje »Društvo TOTI DCA Maribor, so.p.« izvaja dopolnilne socialne programe za starejše; naročnik je Mestna občina Maribor. Društvo je ponudilo prostor za sedež Združenja Socialna ekonomija Slovenije. V enoti DCA Tabor, Gorkega ulica 34, je bila izvedena polovica dogodkov v okviru projekta »Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije«, nekaj pa tudi v enoti DCA Center, na Partizanski cesti 12, kjer je društvo

združenju ponudilo sedež podružnice za Podravje. S tem se je društvo TOTI DCA kot socialno podjetje pozicioniralo kot velik podpornik socialne ekonomije tako v Mariboru kot Sloveniji (in širše) in na ta način povečalo svojo razpoznavnost in vključenost v širše družbeno dogajanje. Odprle so se mu nove možnosti tako na družbenem kot ekonomskem področju. Za aktivnosti je bilo veliko zanimanja tudi med uporabniki društva, ki so informacije prenašali tudi v lokalno okolje. V letu 2018 je socialno podjetje uspešno razvijalo nove brezplačne programe za starejše, zato se je število uporabnikov storitev socialnega podjetja povečalo za 16 % (na skoraj 400), financiranje pa kar za 22 %, prav tako so se povečale donacije za 10 %. Družbeni učinek TOTI DCA je socializacija starejših na način, da se vključijo v eno ali več izmed 30 različnih brezplačnih aktivnosti društva. S tem se poveča psiho-fizično zdravje uporabnikov in posledično razbremeni zdravstvena blagajna, podaljša se življenje v domačem bivalnem okolju in posledično je odhod v domove za starejše kasnejši. Zaradi sodelovanja več kot 40 prostovoljcev, od študentov do upokojencev, ki izvajajo brezplačne aktivnosti kot voditelji - prostovoljci, prihaja tudi do medgeneracijskega sodelovanja in prenosa znanj. Zaradi izjemno velikega povpraševanja po vključevanju v aktivnosti društva se odpirajo potrebe in tudi možnosti po novih prostorih. Društvo je pridobilo tudi odlične izkušnje in reference za pridobivanje finančnih sredstev na javnih razpisih.

Več primerov družbenih učinkov bomo na primerih socialnih podjetij zaradi pomankanja prostora tukaj opisali v prihodnjih delih.

Komuniciranje aktivnosti in poročanje o projektu

Sestavili smo vmesno in končno poročilo rezultatov prestolnice in ga predstavili javnosti (kronološko): 31.5.2018 na Univerzi v Mariboru (www.socialnaekonomija.si, 2018); 11.7.2018 kot del vmesnega poročila aktivnosti Združenja Socialna ekonomija Slovenije (www.socialnaekonomija.si, 2018); 3.12.2018 na zaključni konferenci Create Responsible na 9. Dnevih socialne ekonomije v Hotelu City v Mariboru (www.socialnaekonomija.si, 2018), kjer je bila tudi predaja evropske prestolnice socialne ekonomije 2019 mestu Strasbourg; 5.12.2018 na 9. Dnevih socialne ekonomije v Evropski hiši v Ljubljani (www.socialnaekonomija.si, 2018, 2019); 7.12.2018 na Net tv (<http://www.net-tv.si/>, 2018) kot del letnega poročila Združenja Socialna ekonomija Slovenije (www.socialnaekonomija.si, 2019), 2.4.2019 kot predstavitev izkušenj iz Maribora novi prestolnici v Strasbourg; 20.6.2019 skozi tale članek na IRDO konferenci. Komuniciranja v medijih so na povezavi <http://socialnaekonomija.si/o-nas/medijsko-sredisce/> (se dopolnjuje).

4 Strasbourg, evropska prestolnica socialne in solidarnostne ekonomije 2019

Francoski visoki komisar za socialno in solidarnostno gospodarstvo Christophe Itier je 6. decembra 2018 napovedal: "I have the pleasure to announce, alongside Roland Ries, that Strasbourg will be the European Capital of Social and Solidarity Economy in 2019, after Madrid and Maribor! We will work with the City, the Metropolis, the Department, the Region and all stakeholders to create an ambitious program" (Poussard, 2018). Alzacijska prestolnica je torej poleg socialne ekonomije zajela še izraz **solidarnostna ekonomija**. (French Impact, 2019).

Prva priložnost za obisk Strasbourga je bila 2. aprila 2018, ko smo bili povabljeni, da predstavimo izkušnje našega predsedovanja novi evropski prestolnici socialne ekonomije.

Dopoldne je bilo zasedanje Nadzornega odbora Luksemburške deklaracije, popoldne pa svečani del z delavnicami na temo zadružništva, ekologije in socialne ekonomije. Ob tej priložnosti smo predstavili naše izkušnje iz projekta Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije 2018. (avtorjeva izkušnja)

5 Smernice za izbor prestolnic evropske socialne ekonomije

Op: Smernice so okvirne, temeljijo na avtorjevih izkušnjah. V kasnejši fazi bi se dale dodelati v programoteko, tj. dialektični sistem okvirnih programov, ki zajemajo izkušnje o postopkih ustvarjalnega dela (Mulej idr., 1985). Šlo bi lahko za opravila v fazah (1) priprave, (2) izvedbe, (3) po izvedbi prestolnice, npr. po tu nanizanih vidikih. To bi naslednji ekipi lahko precej olajšalo delo.

5.1 Koncept

Za učinkovito izvedbo prestolnic predlagamo opredelitev strokovne podlage: vizijo, poslanstvo, strategijo in namen tako predsedovanja na nivoju države kot projekta prestolnice na lokalnem nivoju; celostno grafično podobo (logotip, možne oblike uporabe za različne namene, medije in materiale); resurse (finančni, kadrovski...), načrtovanje vplivov (finančnih, nefinančnih, družbenih, okoljskih, na moralo...); načrtovanje možnih deležnikov (uporabniki storitev in izdelkov socialne ekonomije; posamezniki in organizacije, ki jih motivirajo ideje ali pa že izvajajo dejavnosti s področja družbene odgovornosti, trajnostnega razvoja in socialne ekonomije, podjetja socialne ekonomije, družbeno odgovorna, trajnostno in etično naravnana podjetja; vlada (politika), javne službe, vladne organizacije in inštituti...).

5.2 Aktivnosti v fazi kandidature

Aktivnosti v smeri kandidature za evropsko prestolnico socialne ekonomije potekajo vsaj eno leto pred izborom in so enako pomembne kot v fazi same izvedbe aktivnosti prestolnice. Četudi do izbora ne bi prišlo v načrtovanem letu, se lahko aktivnosti kvalitetno izvedejo, kar je tudi cilj priprav.

5.3 Cilji in njihova dopolnitev z razvojnimi politikami in strategijami

Opredelitev ciljev, ki jih želimo zasledovati tako na državnem nivoju kot na nivoju občine prestolnice in jih uskladiti z obstoječimi politikami in strategijami v smislu njihove dopolnitve ter **vplivati na oblikovanje novih v skladu s cilji sektorja socialne ekonomije, je pomembna tudi iz vidika načrtovanja družbenih učinkov, še posebej za občine (Korosec, Ronnie, Berman, Evan, 2006).**

5.4 Podpora in komunikacija

Kandidatura bo lažje uspešna, če ima sektor socialne ekonomije podporo na nivoju države: **zakon ali strategija socialnega podjetništva že obstaja ali pa je v teku postopek.** To je temelj za boljše razumevanje socialne ekonomije ter učinkovitejšo izvedbo aktivnosti.

V lokalnem okolju (občini) in pristojnem ministrstvu (nacionalno) opolnomočiti človeka, odgovornega za komuniciranje z organizacijo, odgovorno za izvedbo prestolnice oziroma z organizacijskim odborom prestolnice. Namreč vsi akterji morajo govoriti isti jezik, poznati

smoter socialne ekonomije in cilje prestolnice, saj sicer ni mogoče dovolj učinkovito delovati. Pristojna oseba na državnem nivoju je lahko državni sekretar ali višji uradnik, **ki lahko deluje medresorsko.**

5.5 Promocija in poročanje o aktivnostih in družbenem učinku

Načrtujejo se aktivnosti na področju promocije socialnih podjetij, sektorja socialne ekonomije (tudi zadružništva) ter komunikacije z mediji. Možne vrste promocij: plačana (oglaševanje v medijih, sodelovanje z oglaševalsko agencijo ali posameznimi kreativci...), neplačana (organska, samopromocija, ki jo pripravlja ekipa sama znotraj projekta), terenska (gverilska, izvedba dogodkov, kot so priprava konferenc, sejmov kakor tudi udeležba na tujih dogodkih, predavanjih...) in medijska (objava oglasov v različnih medijih).

Za vsak izveden dogodek se pripravi poročilo, ki bo del poročila nekega sklopa (npr. trajnostni razvoj, prekarnost, družbena-odgovornost, določen projekt, izveden v okviru prestolnice, problematika socialnih podjetij, primeri dobrih praks...). Poročila o izvedenih aktivnostih se lahko objavijo na spletni strani in socialnih omrežjih, predstavijo na konferencah, uporabijo za komunikacijo z mediji, za komunikacijo z deležniki v sektorju socialne ekonomije in z odločevalci v drugih sektorjih ter kot del gradiva za investitorje. Vse poročanje naj bo pripravljeno z namenom uporabe za merjenje družbenega učinka. Ker metodologija še ni poenotena, lahko uporabite katero izmed obstoječih (**GECES, SROI - Social return on investment, Impact Wizard, Reach for Change...**).

To je okvirni spisak osnovnih potrebnih dejavnosti. Treba jih je tudi znati izvesti, kar bi lahko olajšali z izdelavo programoteke, omenjene tu prej. Tu za njo zmanjkuje prostora.

6. Zaključek (potrditev hipoteze, odgovor na raziskovalno vprašanje in nadaljnje raziskave)

Evropska prestolnica socialne ekonomije **je titula, je samo naziv**; na neki način je dana in sama po sebi nič ne pomeni, če jo deležniki sami ne izkoristijo, izvedejo in pravzaprav ustvarijo na način, da zaživi. Prestolnica je priložnost, da se povežejo akterji na področju socialne ekonomije: socialna podjetja, organizacije podpornega okolja, krovna združenja, občine, pristojno ministrstvo. Izkazalo se je, da je bilo predsedovanje Slovenije in posledično projekt Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije možno izvesti iz sledečih razlogov: zaradi izrednih aktivnosti državnega sekretarja Tadeja Slapnika in Nene Dokuzov; zaradi izrednega entuziazma upravnega odbora nacionalne organizacije Združenja Socialne ekonomije Slovenije, ker ima Republika Slovenija že sprejet Zakon o socialnem podjetništvu in relativno dobro razvit sektor.

S proučevanjem dosedanjih evropskih prestolnic socialne ekonomije smo ugotovili tudi, da **so bile izvedene v okviru vladnih ali javnih ustanov, razen v Mariboru**. Boljše priprave tako na vertikalnem kot na horizontalnem področju ter poročanje bi gotovo prispevali tudi k večji učinkovitosti sektorja socialne ekonomije v predsedujoči državi, kakor tudi k večji prepoznavnosti tako v gospodarstvu kot v socialni in med državljani.

Večina podatkov je objavljenih na spletu v obliki novic ali napovedi **v francoskem ali španskem jeziku** (v primeru Maribora tudi v obliki poročil izvedenih aktivnosti, tudi v angleščini). **Z dodatnim raziskovanjem v teh jezikih lahko pridobimo več gradiva za**

poglobljen članek. V razširjen članek bomo vključili tudi graf časovnice merjenja družbenih učinkov in medijskega spremljanja aktivnosti, ker tukaj presegamo razpoložljivi prostor.

Z nadaljnjim preučevanjem družbenega učinka lahko le-tega podrobneje predstavimo z obstoječimi meritvami, osredotočenimi na vidike obravnavane teme.

7. Literatura (References)

- Cojocar S., Sfetcu L. (2013). Partnerships in Social Economy. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 92 (2013) 197–201.
- ...French Impact, Capitale européenne de l'ESS, Strasbourg à la pointe de l'Economie Sociale et Solidaire, Vetis.org. Najdeno 8.4.2019 na spletnem naslovu <http://vetis.org/strasbourg-ess/>.
- Galán, C. (1.7.2017). A declaracion de Madrid reivindica la Economia social en la Union Europea. Najdeno 8.4.2019 na spletnem naslovu <http://www.abogadosdecooperativas.com/la-declaracion-de-madrid-reivindica-la-economia-social-en-la-union-europea/>.
- Hartman P., (2018). Maribor, European Capital of Social Economy 2018. Ekvilib institute. Najdeno 7.4.2019 na spletnem naslovu <http://hi4csr.com/en/blog/maribor-european-capital-of-social-economy-2018/>.
- Madrid Declaration "The Social Economy, a business model for the future of the European Union". (23.5.2017). <http://www.revesnetwork.eu>. Najdeno 7.4.2019 na <http://www.revesnetwork.eu/wp/wp-content/uploads/2017/06/MADRID-DECLARATION.pdf>
- ...Importante evento, en la capital española, bajo el título "Madrid, Capital Europea de la Economía Social". (23.5.2017). <http://prensamutual.com.ar>. Najdeno 6.4.2019 na spletnem naslovu <http://prensamutual.com.ar/importante-evento-titulo-madrid-capital-europea-la-economia-social/>.
- Korosec, Ronnie L., Berman, Evan M. (2006). *Municipal Support for Social Entrepreneurship*. Wiley Online Library. *PAR Public Administration Review*.
- ..Madrid, capital of the European social economy - The social economy, an enterprise model for the future of the European Union. (23.5.2017). Cases.pt. Najdeno 2.4.2019 na spletnem naslovu <http://www.cases.pt/wp-content/uploads/2017/03/The-Social-Economy-an-enterprise-model-for-the-future-of-the-EU-MADRID-23-May-2017.pdf>.
- Mulej, M., Pirc, V., Drozg, F., Sagadin, E., Ledinek, M., Kuster-Sterger, T., Brvar_Palaiga, A., Tratnik, G. (1985). *Odposobljavanje za stvaralaštvo (Metodologija USOMID)*. Ekonomski center Maribor in Radniški Univerzitet Veljko Vlahovič Subotica.
- Mulej, M., Kojc, S., Hrast, A. (2014). *Merjenje družbenih učinkov socialnih podjetij v Sloveniji*, Institute IRDO.
- Mulej, M., Merhar, V., Žakelj, V., Zore, M., Hrast, A., Slapnik, T., Toplak, L., Rašič, K., Ambrožič, B. (2019). *Uvod v politično ekonomijo družbeno odgovorne družbe*, Kulturni center Maribor.
- ..Net tv, (7.12.2018), intervju o projektu Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije 2018. Najdeno 2.4.2019 na spletnem naslovu <https://www.facebook.com/watch/?v=281971202337253>.

- ..Poročilo projekta »Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije 2018« in predaja prestolnice francoskemu mestu Strasburg 2019. (6.1.2019). Najdeno 3.4.2019 na <http://socialnaekonomija.si/porocilo-projekta-maribor-evropska-prestolnica-socialne-ekonomije-2018-predaja-prestolnice-francoskemu-mestu-strasburg-2019/>.
- ..Predstavitev projekta Maribor, evropska prestolnica Socialne ekonomije na Univerzi v Mariboru. (28.5.2018). Najdeno 14.4.2019 na <http://socialnaekonomija.si/31-5-predstavitev-projekta-maribor-evropska-prestolnica-socialne-ekonomije-na-univerzi-v-mariboru/>.
- Poussard, B. (31.1.2019). Strasbourg: La ville capitale européenne 2019 de l'économie sociale et solidaire, ça veut dire quoi? Najdeno 12.4.2019 na spletnem naslovu <https://www.20minutes.fr/economie/2439643-2019051-strasbourg-ville-capitale-europeenne-2019-economie-sociale-solidaire-ca-veut-dire-quoi>.
- ..Priložnosti, orodja in projekti za socialne podjetnike. (15.11.2018). Najdeno 1.4.2019 na <http://socialnaekonomija.si/9-dnevi-socialne-ekonomije-5-12-2018-ljubljana-priloznosti-orodja-projekti-za-socialne-podjetnike/>
- Rawhouser H., Cummings M., Newbert L. Scott. (2017). Social Impact Measurement: Current Approaches and Future Directions for Social Entrepreneurship Research, Journals.sagepub.com.
- ..Slovenia will preside over the EU countries for Social Economy in 2018– Maribor city declared for European Capital of Social Economy 2018. (1.1.2018). Slovenia Press Agency and Association Social Economy Slovenia. Najdeno 10.4.2019 na spletnem naslovu <http://socialnaekonomija.si/slovenia-will-preside-eu-countries-social-economy-2018-maribor-city-declared-european-capital-social-economy-2018/>.
- ..Strasbourg, a European capital of the SSE – on the move! Eurooptimist.eu. Najdeno 3.5.2019 na spletnem naslovu <https://www.eurooptimist.eu/en/2019/02/strasbourg-capitale-de-leconomie-sociale-et-solidaire/>
- ..Ustanovili smo zadrugo Odgovorni ustvarjalci. (25. 4. 2019). Najdeno 26.4.2019 na spletnem naslovu <http://socialnaekonomija.si/ustanovili-smo-zadrugo-odgovorni-ustvarjalci-9-maja-bo-prvi-sklic-potencialnih-zadruznikov/>, www.create-responsible.eu
- ..Vabilo na predstavitev vmesnega poročila Maribor, evropska prestolnica socialne ekonomije ob predsedovanju Slovenije (11. 7. 2019).

